IISALMI

MIKROLIIKKUMISEN LUPAEHDOT

Tekninen lautakunta 10.12.2025

Sisällys

Sisällys 1
1 Mikroliikenneluvan hakeminen, taksat ja sanktiot 2
2 Mikroliikkumisen lupaehdot 3
2.1 Toiminta-alue ja toimintakausi 4
2.2 Nopeusrajoitus 5
2.3 Pysäköinti 5
2.3.1 Pysäköintialueet 6
2.3.2 Pysäköintikieltoalueet 6
2.4 Palvelun hallinta ja vakuutukset 7
2.5 Palautteiden käsittely 7
2.6 Laitteiden siirtäminen 8
2.7 Käyttösovelluksen ominaisuudet 9
3 Data ja rajapinnat 9

LIITE
Karttaote, geoaidattu pysäköintikieltoalue

Käsitteet:
Laite = Vuokralle tarjottavia yhteiskäyttöisiä ajoneuvoja. Näitä ovat esimerkiksi sähköpotkulaudat, mutta myös muut ajoneuvolain 28 §:n 1 momentin tai ajoneuvolain 29 §:n mukaiset ajoneuvot tai moottorilla varustetut polkupyörät.

Toimija = Operaattori/palveluntarjoaja, joka tarjoaa vuokralle yhteiskäyttöisiä sähköpotkulautoja tai muita ajoneuvolain 28 §:n 1 momentin tai ajoneuvolain 29 §:n mukaisia ajoneuvoja tai moottorilla varustettuja polkupyöriä.

Palvelu = Toimijan tarjoamaa palvelua, jossa asiakkaat voivat vuokrata ajoneuvoja liikkumiseen.

Käyttäjä = Asiakas, joka käyttää toimijan tarjoamaa palvelua.

1 Mikroliikenneluvan hakeminen, taksat ja sanktiot

Yhteiskäyttöisten ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa ja 29 §:ssä tarkoitettujen ajoneuvojen sekä moottorilla varustettujen polkupyörien ammattimaisen vuokralle tarjoamisen edellytyksenä kunnan hallinnoimalla alueella on, että toimijalla on voimassa oleva mikroliikennelupa. Mikroliikennelupa vaaditaan toimijalta, jotka vuokraavat yhteiskäyttöisiä mikroliikkumisvälineitä kunnan hallinnoimalla alueella. Mikroliikenneluvan piiriin ei kuulu yksityiset kiinteistöt, kunnalliset vuokrataloyhtiöt, valtion kiinteistöt, yksityistiet tai valtion tiet.

Luvan on oltava voimassa ennen laitteiden tuomista alueelle. Mikroliikenteellä tarkoitetaan liikkumista polkupyörällä, kevyellä sähköajoneuvolla (esim. sähköpotkulauta) tai moottorilla varustetulla polkupyörällä. Nämä lupaehdot koskevat Iisalmen kaupungin alueella tapahtuvaa lainsäädännön tarkoittamaa mikroliikennettä. Toimijat ovat vastuussa siitä, että kaupungin määrittelemät ehdot toteutuvat.

Lupaa ei edellytetä toimijalta, joka:

- vuokraa ajoneuvoja henkilökohtaiseen pitkäaikaiskäyttöön leasing-palveluna
- vuokraa kevyitä sähköajoneuvoja kivijalkaliikkeestä esim. turistien päiväkäyttöön.
- taloyhtiöiltä tai vastaavilta toimijoilta, jotka tarjoavat muutamia ajoneuvoja lainaksi pienelle valikoidulle ryhmälle ihmisiä.

Toimijoiden tulee hakea ennen toiminnan aloittamista kaupungilta mikroliikennelupa. Lupa haetaan sähköisellä lomakkeella kaupungin www-sivujen kautta löytyvästä yleisten alueiden lupa-asioita koskevasta osiosta. Tarkemmat ohjeet on julkaistu Iisalmen kaupungin nettisivuilla.

Lupa on haettava vuosittain 15.3. mennessä.

Lupa voidaan myöntää 1–5 vuodeksi kerrallaan. Luvan voimassaoloajasta päättää luvan myöntäjä. Mikroliikennelupamaksu on hallinnolliset kulut kattava lupamaksu, jonka suuruudesta päättää tekninen lautakunta toimialansa hinnastossa. Vuonna 2026 lupamaksun suuruus on 180 €, alv 0 %.

Mikäli toimija ei noudata voimassa olevia lupaehtoja, annetaan sanktioita toimintakausittain seuraavasti:

1. lupaehtojen laiminlyönnistä annetaan suullinen tai kirjallinen huomautus
2. mikroliikennelupa voidaan perua, mikäli laiminlyönti on vakava tai toimija on saanut toimintakaudella vähintään kaksi kirjallista huomautusta. Mikroliikenneluvan peruminen astuu voimaan välittömästi, kun sitä koskeva päätös on tehty.
3. kaupunki voi olla myöntämättä lupaa seuraaville toimintakausille, mikäli toimijalle on jouduttu asettamaan kirjallisia huomautuksia edellisinä vuosina
4. jos suullisia tai kirjallisia huomautuksia ei ole korjattu 3 arkivuorokauden kuluessa, mikroliikennelupa perutaan.

Kaikista muutoksista, jotka vaikuttavat kaupunkilaisten päivittäiseen liikkumiseen, tulee viipymättä ilmoittaa kaupungille. Toimijan tulee toimittaa vuosittain yhteenveto kuluneesta ja tulevasta kaudesta Iisalmen kaupungille.

Toimijan on ilmoitettava kaupungille sekä käyttäjilleen yhteystietonsa, joihin voi ottaa kaikissa häiriötilanteissa yhteyttä. Kaupunki puuttuu ongelmiin vain, jos se on lain mukaan välttämätöntä.

Toimijan tulee viestinnässään selkeästi ilmaista, että kaupunki ei ole palvelussa osallinen.

2 Mikroliikkumisen lupaehdot

Toimija vastaa siitä, että liikkumisvälineet ovat Tieliikennelain mukaisia ja turvallisia käyttää. Toimijan tulee opastaa käyttäjiä turvalliseen liikennekäyttäytymiseen ja ohjeistaa laitteiden oikea paikka liikenteessä. Kypärän käyttöä tulee suositella.

Kaupunki voi perustellusta syystä muuttaa tai liittää mikroliikennelupaan luvan voimassa ollessa uusia ehtoja, jos muutokset ovat liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden taikka kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta välttämättömiä.

Luvan voimassaoloaikana pidetään tarvittaessa kaupungin ja toimijan välisiä yhteistyöpalavereja, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita. Palaveriin on mahdollista kutsua myös muita sidosryhmiä kuten poliisi tai pelastuslaitos.

Kaupunki ei vastaa mahdollisista laitteille aiheutuneista vaurioista, jotka aiheutuvat katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon toimien seurauksena.

2.1 Toiminta-alue ja toimintakausi

Toimijan tulee asettaa taustajärjestelmäänsä virtuaaliset nopeusrajoitusalueet, pysäköintialueet sekä pysäköintikieltoalueet, jotka määrittää luvan myöntäjä. Toimijan on sitouduttava lisäämään edellä mainitut alueet taustajärjestelmään kesken toimintakauden viikon kuluessa siitä, kun kaupunki on määritellyt uudet alueet. Muilta osin toimija määrittää toiminta-alueensa itsenäisesti. Toimija vastaa siitä, että toiminta-alue on selkeästi ilmoitettu käyttäjille käyttösovelluksessa sekä Iisalmen kaupungille erillisenä karttana (PDF). Tapahtumien aikana kaupunki voi asettaa myös lisärajoituksia toiminta-alueeseen. Toimijalla tulee olla valmius muuttaa rajoituksia tilapäisesti, mikäli työmaat tai tapahtumat aiheuttavat muutoksia liikennejärjestelyihin, ja rajoitukset ovat esteettömyyden ja/tai liikenneturvallisuuden kannalta välttämättömiä. Poikkeusjärjestelyistä ilmoitetaan viimeistään 5 vrk ennen poikkeusjärjestelyjen alkua.

Laitteilla ajaminen ja pysäköinti on kielletty sellaisilla kaupungin hallinnoimilla alueilla, joita ei ole tarkoitettu liikenteelle, kuten tietyillä liikuntapaikoilla ja koulujen ja päiväkotien oleskelu- ja leikkialueilla.

Vuosittainen toimintakausi on 1.5.–15.10. Toimintakautta voidaan aikaistaa tai pidentää 15 vrk erillisellä päätöksellä olosuhteiden salliessa. Kunnossapidon mahdollistamiseksi ja liikenneturvallisuussyistä toimintaa saa kuitenkin harjoittaa vain sulan maan aikaan. Keväällä toiminnan aloittaminen tulee sopia yhdessä kaupungin kanssa siten, että laitteiden käyttöönotto ei häiritse hiekoitusmateriaalin poistoa. Syksyllä kausi tulee päättää viimeistään 16.10. mennessä tai aikaisemmin, jos talvihoito alkaa ennen sitä. Laitteet on poistettava kaupungin hallinnoimilta alueilta 48 tunnin kuluessa, kun kaupunki on ilmoittanut talvihoitokauden alkaneeksi tai viimeistään 2.11. mennessä. Sää- ja keliolosuhteiden vuoksi (lumisade, yöpakkaset) toimijalla tulee olla valmius poistaa laitteet käytöstä 48 tunnin kuluessa, vaikka kyseessä olisi vielä lupaehtojen mukainen toimintakausi. Tarvittaessa toimijalla tulee olla valmius rajoittaa laitteiden käyttöä tai poistaa ne kokonaan käytöstä tapahtumien aikana. Vuorokautiselle toiminta-ajalle kaupunki ei aseta rajoituksia.

Laitteiden lukumäärää ei ole rajoitettu. Toimijan tulee ilmoittaa toiminta-alueelle tuotavien laitteiden määrä kaupungille ennen toiminnan aloittamista.

Keväisen hiekanpoiston mahdollistamiseksi toimijalla tulee olla valmius poistaa laitteet pois ennalta ilmoitetulta alueelta ja ennalta ilmoitettuna ajankohtana vuorokaudeksi kerrallaan. Kaupunki antaa toimijoille viimeistään kolme vuorokautta ennen hiekanpoiston alkamista tiedon

alueista, joissa hiekanpoistoa tehdään ja joissa laitteet pitää poistaa. Hiekanpoiston tarkasta ajankohdasta kaupunki tiedottaa toimijaa viimeistään vuorokautta ennen hiekanpoiston aloittamista.

2.2 Nopeusrajoitus

Suomen lainsäädännön mukaan laitteiden suurin sallittu nopeus on 25 km/h.

Iisalmen kaupunki edellyttää laista poiketen, että laitteiden maksiminopeus on teknisesti rajoitettu enintään 10 km/h Savonkadulla välillä Pohjolankatu–Riistakatu, Louhenkadulla välillä Kauppakatu–Savonkatu, Kauppakadulla välillä Riistakatu-Pohjolankatu sekä torialueella.

Viikonloppuisin yöaikaan klo 00–05 (pe-su) suurin sallittu nopeus on koko toiminta-alueella 10 km/h.

Nopeusrajoitus ei koske sähköpyöriä.

Toimija vastaa siitä, että rajoitusalueet (nopeus- ja pysäköintirajoitukset) ovat selkeästi näkyvissä käyttösovelluksessa käyttäjille.

2.3 Pysäköinti

Toimijan tulee huolehtia, että käyttäjiä ohjeistetaan laitteiden turvalliseen pysäköintiin. Toimijan tulee seurata, että laitteet pysäköidään ehtojen mukaisesti. Toimijan tulee sovelluksessaan ohjata palvelun käyttäjiä pysäköimään mikroliikenneluvan lupaehtojen sekä vallitsevan lainsäädännön mukaisesti.

Laitteiden saa polkupyörän tapaan pysäyttää tai pysäköidä myös jalkakäytävälle ja pyörätielle, mutta kuitenkin niin, ettei siitä aiheudu kohtuuttomasti haittaa muille käyttäjille. Laitetta ei saa pysäköidä ensisijaisesti polkupyörille tarkoitetuille paikoille eikä viheralueille, jossa ne haittaavat mm. ruohon leikkausta. Laitetta ei saa jättää ajoradalle tai paikkaan, jossa se aiheuttaa törmäyksen tai kaatumisvaaran. Laite tulee pysäköidä pystyasentoon laitteen oman jalan / tuen varaan. Kevyen liikenteen väylälle pysäköitäessä laite tulee pysäköidä mahdollisimman reunaan ja väylän suuntaisesti.

Toimijalla on vastuu huolehtia siitä, ettei laitteen pysäköinnistä synny haittaa muulle liikenteelle. Laitetta ei saa pysäköidä kevyen liikenteen väylälle niin, että kevyt liikenne joutuu väistämään ajoradalle. Mikäli laite on pysäköity niin, että niistä aiheutuu vaaraa tai merkittävää haittaa, on toimijan reagoitava mahdollisimman nopeasti siirtämällä laitteita. Esteettömyyteen on

kiinnitettävä erityistä huomiota. Laitteiden kasautuminen niin, että alueiden normaali käyttö estyy, tulee estää. Toimija ei saa sijoitella laitteita pelastusteille, pysäköinti- tai pysähtymiskieltoalueille, pyöräteille, jalkakäytäville tai torialueille.

Toimijan käyttösovelluksessa tulee asettaa voimaan pakollinen valokuvaaminen laitetta palautettaessa. Toimijan tulee sanktioida käyttäjät, jotka palauttavat laitteensa selkeästi liikennettä haittaavalle tai kielletylle paikalle.

2.3.1 Pysäköintialueet

Laitteiden pysäköintialueita ei pääsääntöisesti merkitä maastoon, vaan pysäköinninohjaus tapahtuu toimijan taustajärjestelmän ja käyttösovelluksen kautta. Kiinteiden ja/tai merkittyjen asemapaikkojen sijoittamisesta kaupungin alueelle tulee erikseen neuvotella kaupungin kanssa. Merkintä tulee tapahtua toimijan taustajärjestelmässä geoaidattuna pysäköintialueena tai erikseen sovitusti liikennemerkein. Pysäköintialueet eivät saa sijaita viheralueilla.

Kaupunki voi osoittaa suositeltuja pysäköintialueita vilkkaasti liikennöityjen paikkojen läheisyyteen. Nämä paikat ovat vapaasti kaikkien toimijoiden käytössä.

2.3.2 Pysäköintikieltoalueet

Liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden, esteettömyyden sekä siisteyden turvaamiseksi Iisalmen kaupunki voi määrittää alueita, jonne laitteiden pysäköinti on kokonaan kielletty. Pysäköintikieltoalueita ei merkitä maastoon, vaan pysäköinnin ohjauksen on tapahduttava toimijan järjestämä taustajärjestelmän ja käyttösovelluksen kautta. Pysäköinnin on tapahduttava voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen. Pysäköinti on kiellettyä seuraavissa paikoissa, vaikka niitä ei ole erikseen merkitty:

- geoaidattu pysäköintikieltoalue, ks. liitekartta
- sillat sekä ali- ja ylikulkukäytävät
- kevyen liikenteen väylät, jonka leveys on alle 2,3 m
- puistot ja viheralueet
- pyörätelineiden eteen, joka estää niiden käytön
- penkkien, roska-astioiden, pankkiautomaattien, postilaatikoiden tai vastaavien kohteiden eteen, joille kulku tulee olla esteetön

- rakennusten ovien edustat
- linja-autopysäkkien odotusalueet
- liikuntapaikat
- koulujen ja päiväkotien oleskelu- ja leikkialueet sekä urheilukentät
- kulkuväylien kohdat, joissa laitetta ei voi havaita riittävän etäältä

Toimijan tulee estää laitteiden käyttö näillä alueilla teknisesti.

2.4 Palvelun hallinta ja vakuutukset

Laitteiden tulee olla voimassa olevien asetusten ja säädösten mukaisia ja niillä tulee olla selkeä omistajataho, joka on merkittynä laitteeseen.

Laitteissa pitää olla äänimerkinantolaite ja pimeällä heijastin sekä valaisin edessä ja takana.

Toimijan tulee varmistaa, että käytössä olevat laitteet ovat ehjiä ja turvallisia käyttää. Toimijalla pitää olla ennen toiminnan aloittamista valmiina huolto- ja palvelujärjestelmä, jolla varmistetaan, että laitteet pysyvät jatkuvasti laillisessa ja asianmukaisessa kunnossa.

Toimijan tulee ohjeistaa käyttösovelluksen kautta asiakkaitaan huomioimaan ja noudattamaan Tieliikennelain ja -asetusten mukaisia laitteita ja sen käyttöä koskevia liikennesääntöjä, sekä huomioimaan muiden liikkujien turvallisuus ja viihtyvyys kadulla, pyöräväylillä, jalkakäytävillä ja muussa julkisessa tilassa.

Toimijan liikennevakuutuksen ja mahdollisen korvauskäsittelijän tiedot on oltava helposti saatavilla sekä käyttösovelluksessa että yrityksen verkkosivuilla. Korvaushakemuksen ohjeet ja tiedot on oltava saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Käyttäjiä tulee myös ohjeistaa ilmoittamaan vahinkotilanteessa terveydenhoitolaitokselle, minkä toimijan laite oli käytössä.

2.5 Palautteiden käsittely

Toimijalla tulee olla selkeät, suomenkieliset palautekanavat ja riittävä määrä resursseja palautteiden käsittelyyn koko toimintakauden ajaksi. Palautekanava tulee olla käytettävissä ilman erillisen käyttösovelluksen lataamista. Laitteiden siirtotarpeita ja muita mahdollisia

ongelmatilanteita varten on toimijalla oltava suomalainen puhelinnumero tai online-/mobiili-palautekanava. Asiakaspalvelukanava ja yhteystiedot tulee olla selkeästi merkittynä laitteisiin.

Toimijan tulee ilmoittaa viranomaisille tarkoitetut yhteystiedot ja käyttäjille tarkoitetut yhteystiedot erikseen. Palvelun tulee olla suomenkielinen.

Kaupunki voi välittää toimijalle saamansa palautteet laitteista ja velvoittaa toimijaa toimenpiteisiin.

2.6 Laitteiden siirtäminen

Toimijalla tulee olla valmius siirtää, huoltaa ja säilyttää laitteita. Mikäli toimijalla on käytössä erillinen huoltoauto, on sen pysäköinnissä ja liikkumisessa noudatettava liikennesääntöjä ja kiinnitettävä erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen.

Toimijan on päivittäin seurattava laitteiden sijaintia ja oltava valmis reagoimaan nopeasti, mikäli niiden pysäköinnistä aiheutuu vaaraa tai merkittävää haittaa. Muualle, kuin laitteiden pysäköintialueille jätetyt laitteet on poistettava kolmen (3) vuorokauden kuluessa, mikäli niitä ei ole otettu uudelleen käyttöön. Laitteiden pysäköinti ei saa estää kaupunkilaisten omien pyörien pysäköintiä tai käyttöä.

Rikkinäiset tai häiritsevästi/väärin pysäköidyt laitteet tulee poistaa käytöstä tai siirtää 24 tunnin kuluessa vian tai häiritsevyyden ilmoittamisesta tai havaitsemisesta tai väärin pysäköinnin alkamisesta. Mikäli laite estää katujen tai muiden yleisten alueiden kunnossapidon toimet, tulee laite siirtää 4 tunnin kuluessa siitä, kun kaupunki on ilmoittanut haitasta.

Mikäli laite on pysäköity ilman mikroliikennelupaa tai vastoin kaupungin asettamia lupaehtoja, kaupunki tai pysäköinninvalvoja voi siirtää laitteen välittömästi (ajoneuvojen siirtolaki 5 a §). Myös katualueella tehtävä työ tai katualueella järjestettävä tapahtuma mahdollistavat ajoneuvon siirtämisen (ajoneuvojen siirtolaki 6 §). Kaupunki perii siirtoprosessista aiheutuneet kustannukset toimijalta erikseen vahvistetun hinnaston mukaisesti.

Yleiset alueet eivät ole laitteiden pitkäaikaista säilytystä varten, ellei kaupunki ole osoittanut yleiseltä alueelta paikkaa, jossa laitteita voi säilyttää. Tarvittaessa laitteet, joista välineen arvon, kunnon ja muiden ulkoisesti havaittavien seikkojen perusteella on ilmeistä, että se on hylätty, voidaan siirtää kunnan toimesta välivarastoon. Iisalmen kaupunki tai kaupungin urakoitsija veloittaa siirrosta ja säilytyksestä aiheutuneet kustannukset toimijalta toteutuneiden kustannusten mukaan.

2.7 Käyttösovelluksen ominaisuudet

Toimijan tulee opastaa käyttösovelluksen kautta käyttäjiä turvalliseen liikennekäyttäytymiseen ja noudattamaan tieliikennelakia- ja asetusta sekä huomioimaan muiden liikkujien turvallisuus ja viihtyvyys kadulla, pyöräväylillä, jalkakäytävillä ja muussa julkisessa tilassa.

Toimijan tulee sovelluksessaan suositella kypärän käyttöä.

Toimijan tulee sovelluksessaan ohjata palvelun käyttäjiä pysäköimään mikroliikenneluvan lupaehtojen mukaisesti. Toimija vastaa siitä, että toiminta-alue on selkeästi ilmoitettu käyttäjille käyttösovelluksessa.

Toimija vastaa siitä, että rajoitusalueet (nopeus- ja pysäköintirajoitukset) sekä sallitut pysäköintialueet ovat selkeästi näkyvissä käyttösovelluksessa käyttäjille.

Toimijan liikennevakuutuksen ja mahdollisen korvauskäsittelijän tiedot on oltava helposti saatavilla sekä käyttösovelluksessa että yrityksen verkkosivuilla.

Sovelluksessa pitää vaatia käyttäjää ottamaan kuva pysäköinnistä ajon päätteeksi.

Toimija vastaa siitä, että rajoitusalueet ovat sovelluksessa selkeästi näkyvissä käyttäjille.

3 Data ja rajapinnat

Toimijan tulee luovuttaa anonymisoitua dataa kaupungin viranomaiskäyttöön suunnittelun ja liikkumisen palveluiden edistämiseksi. Data tulee luovuttaa kunkin toimintakauden päätteeksi 1.12. mennessä. Kaikki käyttäjiin liittyvä henkilökohtainen data pitää suojata ja prosessoida vallitsevan kansallisen ja EU-lainsäädännön mukaisesti. Mikäli toimija ei toimita tietoja määräaikaan mennessä, voi kaupunki evätä mikroliikenneluvan seuraavalla kaudelle.